

Brüssel, 3. veebruar 2017
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7
Teema:	Hariduse ja koolituse panus sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ning ühiste Euroopa väärtuste edendamine 2017. aasta Euroopa poolaasta raames – <i>Poliitiline mõttevahetus</i> (Avalik mõttevahetus vastavalt nõukogu kodukorra artikli 8 lõikele 2 [eesistujariigi ettepanekul])

Eesistujariik koostas pärast hariduskomiteega konsulteerimist käesolevale märkusele lisatud aruteludokumendi, mis esitatakse alusena 17. veebruari 2017. aasta nõukogu istungil (haridus, noored, kultuur ja sport) toimuvale poliitilisele mõttevahetusele.

**Hariduse ja koolituse panus
sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ning ühiste Euroopa väärtuste edendamine
2017. aasta Euroopa poolaasta raames**

Eesistujariigi aruteludokument

Käesolev poliitiline mõttevahetus kujutab endast ühte nendest temaatilistest aruteludest, mis on osa nõukogu panusest 2017. aasta Euroopa poolaastasse, kus eesistujariigi keskseks teemaks on „sotsiaal-majandusliku kliima parandamine parema Euroopa loomiseks“. Eesistujariigi eesmärk on tagada, et kõik asjaomased nõukogu koosseisud, näiteks hariduse nõukogu, ja nende ettevalmistavad organid annaksid panuse Euroopa Ülemkogus toimuvasse arutellu Euroopa poolaasta üle.

Eesistujariik usub, et hariduse nõukogu peaks oma 2017. aasta Euroopa poolaastasse antavas panuses keskenduma **sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja ühiste Euroopa väärtuste edendamisele**. Seetõttu peab Euroopa Liit (EL), kes on Euroopale poole sajandi vältel taganud rahu, julgeoleku ja heaolu, edendama olulisi põhiväärtusi, mis suurendavad kaasatust mitmekesisuses.

Euroopas ja mujal maailmas aset leidnud sündmused on tõstatanud mitmeid küsimusi, mis on pannud ELi kodanikud muret tundma ning vajavad tähelepanu ja ühismeetmeid ELi tasandil. Sellised sündmused nagu 2008. ja 2009. aasta majandus- ja võlakriis on kaasa toonud püsiva töötuse ja madalad palgad, mis on avaldanud negatiivset mõju noortele, pidurdades reaalselga kasvu. Praegune ebastabiilsus Euroopa naaberriikides on suurendanud rändevoogusid ning aidanud kaasa radikaalsete ideoloogiate, vägivaldse ekstremismi, terrorismi ja muude julgeolekuküsimuste esiletõusule.

Samuti tuleb arvesse võtta hiljutisi ja tulevase poliitilisi arenguid, nagu Ühendkuningriigis EList lahkumise küsimuses läbi viidud referendumi tulemusi, USA valimistulemuste mõju Atlandi-ülestele suhetele ning populistlike parteide esilekerkimist, mis valmistavad ühist muret ELile ja selle liikmesriikidele.

Seepärast on väga oluline uuesti meelde tuletada ja korrata, et EL põhineb mitmetel põhiväärtustel, mida ei tohiks kergekäeliselt tähelepanuta jätta ega iseenesestmõistetavaks pidada. Need ühised väärtused ja õiguse üldpõhimõtted, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklites 1–3, kujutavad endast Euroopa sotsiaalpoliitilist ja kultuurilist pärandit ning neis on määratletud meie liidu olemus – üha tihedam Euroopa kodanike liit, mis on rajatud ühtsusele mitmekesisuses. Hariduspoliitikal on seetõttu peamine roll mitmekesisuse kaasamise ja austamise edendamises ELis.

Vaja on värskeid ja kindlaid püüdlusi usalduse taastamiseks Euroopa projekti vastu, eelkõige Euroopa noorema põlvkonna hulgas. Praegune keeruline aeg tuleb muuta võimaluseks, et ehitada tugevam, ühtsem ja sotsiaalsem Euroopa, mis loob majanduslikku jõukust ja heaolu meie kõigi vanuserühmade kodanikele, muutes nad elukestvas õppes osalevateks, aktiivseteks ja demokraatlikeks ELi kodanikeks.

ELi liikmesriikide haridus- ja koolituspoliitika peab pakkuma kõigile kvaliteetset haridust ja võrdseid võimalusi. Euroopa kodanikel peaks olema juurdepääs kvaliteetsele haridusele. See tähendab, et haridussüsteemid peaksid põhinema kaasatuse, võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste kindlatel põhimõtetel ning pakkuma oskusi, väärtusi, võimeid ja innovatsiooni (eelkõige digitaalarengu tegevuskava), mis on vajalikud tööalaseks konkurentsivõimeks ja eluks üldisemalt. Need komponendid peaksid olema ülimuslikud mis tahes formaalse, informaaalse ja mitteformaalse hariduse ja õppimise süsteemides, alates alusharidusest ja lapsehoiust, kui selle eesmärk on parandada oma kodanike elu, pakkudes neile turvavõrgustikku sotsiaalse tõrjutuse vastu.

Nagu on sätestatud UNESCO kestliku arengu eesmärgis nr 4, mis käsitleb kaasava ja võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse hariduse tagamist ning kõigile elukestva õppe võimaldamist, samuti Euroopa Komisjoni hiljutises teatises hariduse täiustamise ja moderniseerimise kohta (COM(2016) 941 final), on ülioluline, et kõik õppijad saaksid kvaliteetse hariduse ning kvaliteetsed teadmised ja oskused, mis on vajalikud sotsiaal-majandusliku arengu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks. Hariduspoliitika peaks seega edendama sotsiaalset ja kodanikupädevust, mittediskrimineerimist, sotsiaalset kaasatust, kriitilise mõtlemise võimet, meediakirjaoskust, kultuuridevahelist mõistmist, sallivust mitmekesisuse suhtes ning rahumeelsust ja vägivallatuse kultuuri, maailmakodanikuks olemist ning kultuurilise mitmekesisuse tunnustamist lisaks kultuuri panusele kestlikusse arengusse.

Euroopas on vaja individuaalsemat toetust nendel noortel, kellel on erinevad ja erivajadused ning suur oht haridussüsteemist varakult lahkuda ja sotsiaalsesse või majanduslikku kitsikusse sattuda. Meil tuleb samuti luua sidemed formaalse hariduse ning informaalse ja mitteformaalse õppimise vahel. Sellised algatused nagu uus Euroopa solidaarsuskorpus noortele, et omandada oskusi ja kogemusi vabatahtliku tegevuse kaudu, rohujuuretasandi projektid, mida rahastatakse programmi „Erasmus+“ kaudu, ning veebipõhiste platvormide ja virtuaalsete vahetusprogrammide suurem kasutamine on kõik asjakohased ja vajaksid edendamist. Samuti peame veel kord kinnitama, kui tähtsad on liikuvuse ja *eTwinningu* projektid, mis edendavad Euroopa kodanikuaktiivsust.

Eespool toodut silmas pidades palutakse ministritel vahetada arvamusi ja jagada kogemusi järgmistes küsimustes:

1. ELi põhiväärtuste läbivaataminesotsiaalmajanduslikus plaanis tugevama ja ühtsema Euroopa ehitamiseks: Hariduspoliitika peab olema kõikehõlmav ning edendama mitmekesisuse austamist ELis. Siiski näitavad hiljutised PISA 2015. aasta uuringute tulemused, et sotsiaalmajanduslikud erinevused avaldavad õppijate üldisele haridustasemele negatiivset mõju. Tõrjutud õppijate ja töötajate hariduspädevuse parandamine neile kvaliteetse hariduse ja koolituse pakkumise kaudu muudab märkimisväärselt kõnealuseid erinevusi ning vähendab hariduslikku ebavõrdsust. Millised on liikmesriikides selles valdkonnas võetavad meetmed?
2. Suhtumise muutmine seoses „ühe kõigile sobiva lähenemisviisiga“ haridus- ja koolituspoliitikas: Vajatakse sihipärasemaid õppekavasid ja programme, mis pakuvad individuaalset toetust nendele noortele, kellel on erinevad ja erivajadused ning suur oht haridussüsteemist varakult lahkuda ning lõppkokkuvõttes sotsiaalsesse ja/või majanduslikku kitsikusse sattuda. Kas ELi liikmesriikide pakutavaid haridus- ja koolitusprogramme saaks parandada riiklike ja Euroopa tasandi eesmärkide kehtestamise kaudu? Kuidas toetavad liikmesriigid õpetajate, koolitajate ja muude haridustöötajate pidevat kutsealast arengut, sealhulgas nende jaoks loodud algatusi kogemuste ja lähenemisviiside jagamiseks, et saavutada parem ja ulatuslikum kaasatus mitmekesisuses?

Selleks, et kõik ministrid saaksid interaktiivsel viisil arutelu täielikult osaleda, et anda oma panus viljakasse arutellu, peaksid sõnavõttud olema võimalikult selged ja lühikesed. See annab ministritele võimaluse võtta vajaduse korral sõna rohkem kui üks kord.

Eesistujariigi eesmärk on saata järgmisele Euroopa Ülemkogu märtsikuu kohtumisele kokkuvõttev aruanne, milles on esile toodud peamised sõnumid kõigilt asjaomastelt nõukogu koosseisudelt, kes annavad oma panuse 2017. aasta Euroopa poolaastasse.
